

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3778/2023
02.07.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јасмина Михаиловић, адвокат из ..., против туженог „Ковачки центар“ д.о.о. Ваљево, чији је пуномоћник Душан Деспотовић, адвокат из ..., ради поништаја решења о престанку радног односа, утврђења и враћања на рад, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1519/23 од 14.06.2023. године, у седници одржаној 02.07.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1519/23 од 14.06.2023. године, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснована, жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Ваљеву П1 358/22 од 02.02.2023. године, а захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка се **ОДБИЈА**.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом на име накнаде трошкове ревизијског поступка исплати износ од 36.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву П1 358/22 од 02.02.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се поништи као незаконито решење туженог број .../...-... од 26.02.2021. године, што би тужени био дужан признати и трпети. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се утврди да је тужилац засновао радни однос на неодређено време код туженог почев од 01.03.2021. године, што би тужени био дужан признати. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се тужилац врати на рад код туженог на послове „...“. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова поступка плати износ од 114.750,00 динара.

Апелациони суд у Београду је пресудом Гж1 1519/23 од 14.06.2023. године, ставом првим изреке, преиначио пресуду Основног суда у Ваљеву П1 358/22 од 02.02.2023. године у ставу првом изреке и усвојио тужбени захтев тужиоца тако што је поништио као незаконито решење туженог број .../...-... од 26.02.2021. године, што је

тужени дужан да призна и трпи, у ставу другом изреке, и усвојио тужбени захтев тужиоца тако што је утврдио да је тужилац засновао радни однос на неодређено време код туженог почев од 01.03.2021. године, што је тужени дужан признати, као и у ставу трећем изреке, тако што је усвојио тужбени захтев тужиоца и обавезао тужену да тужиоца врати на рад и на послове „...“ код туженог. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове првостепеног поступка у износу од 124.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу четвртом изреке првостепене пресуде тако што је одбијен захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 114.750,00 динара. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка по жалби у износу од 33.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку-ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23), и нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је засновао радни однос на неодређено време код туженог уговором о раду од 21.10.2014. године, до 20.11.2014. године, по ком је обављао послове Након тога, између парничних странака је закључено више уговора о раду на неодређено време с тим да су закључно са уговором од 01.08.2016. године, уговори закључивани без навођења основа а након тога тужени је са тужиоцем сукцесивно закључивао уговоре у којима је као основ закључења наведена „реализација пројекта“. Последњи уговор закључен је 01.02.2021. године за период од 01.02. до 28.02.2021. године. Решењем туженог од 26.02.2021. године, тужиоцу је отказан уговор о раду од 01.02.2021. године због истека времена на који је уговор закључен. Тужилац је у радном односу код туженог био без прекида од 21.10.2014. године до 28.02.2021. године. Радио је све време исте послове.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је тужилац код туженог без прекида радио исте, односно истоврсне послове дуже од 24 месеца, да је потреба за радом тужиоца код туженог била стална и да је континуирани рад тужиоца у трајању од неколико година представљао одраз сталне потребе послодавца. Такође су закључили да уговори нису закључени по два различита основа, односно да тужени није доставио доказе којима би били потврђени наводи да су Анекси уговора искључиво везани за пројекат.

Међутим, с обзиром на то да је тужени корисник јавних средстава, нижестепени судови су различито применили одредбе Закона о буџетском систему и правила о терету доказивања у вези са применом тог закона. Првостепени суд је оценио да је тужбени захтев тужиоца неоснован будући да је тужилац радио у периоду када је на снази била забрана примања у радни однос на неодређено време код корисника јавних средстава, што јесте тужени, у смислу члана 27. став 34. Закона о буџетском систему а да је у конкретном случају изостала сагласност тела Владе уз

претходно прибављање мишљења Министарства за запошљавање нових лица, па и тужиоца, ради попуне радних места код туженог. Насупрот томе, применом истих законских одредби, другостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужиоца основан из разлога што тужени није доставио доказ о томе да је покушао да прибави сагласност Владе нити за тужиоца нити за другог запосленог.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је преиначењем првостепене пресуде и усвајањем тужбеног захтева, погрешно применио материјално право на шта тужени основано у ревизији указује.

Према одредбама Закона о раду, радни однос се заснива уговором о раду, који закључују запослени и послодавац пре ступања запосленог на рад, у писаном облику. Такође је прописано шта уговор о раду садржи у смислу члана 33. Закона о раду. Уговор о раду може да се закључи на одређено време за заснивање радног односа чији је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба. Послодавац може да закључи један или више уговора о раду на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца, с тим што се под прекидом не сматра прекид рада краћи од 30 дана, а изузетно уговор о раду на одређено време може се закључити за рад на пројекту чије је време унапред одређено, најдуже до завршетка пројекта. Радни однос заснован на одређено време постаје радни однос на неодређено време, ако запослени настави да ради најмање 5 радних дана о истеку рока за који је засновао радни однос, што прописује члан 37. Закона о раду.

У конкретном случају, тужилац је био у радном односу на одређено време, без прекида, у периоду од 21.10.2014. године до 28.02.2021. године, по уговорима о раду на одређено време. Међутим, тужени је корисник јавних средстава, што је истицао и у току поступка, а што произлази и из евиденције корисника јавних средстава која се води у Министарству финансија – Управа за трезор. Наиме, тужени спада у остале кориснике јавних средстава, а налази се под контролом рада Министарства одбране које је директни буџетски корисник. С обзиром на то да је тужени корисник јавних средстава у односу на њега се примењује Закон о буџетском систему који је *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду.

Законом о буџетском систему, као и Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ бр. 108/13 који је ступио на снагу 07.12.2013. године) и каснијим изменама и допунама, чланом 27е став 34. прописано је да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2020. године а изузетно од става 34. овог члана, радни однос са овим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа уз претходно прибављено мишљење министарства. Чланом 105. истог закона прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са овим законом примењују се одредбе овог закона.

Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ бр. 149/20 од 11.12.2020. године), чија примена је почела 01.01.2021. године. Чланом 3. овог закона, додат је после члана 27ј члан 27к којим је прописано да је корисницима јавних средстава дозвољено да без посебних дозвола и сагласности у текућој календарској години приме у радни однос на неодређено време и радни однос

на одређено време у својству приправника до 70% укупног броја лица којима је престао радни однос на неодређено време по било ком основу у претходној календарској години, умањен за број новозапослених на неодређено време и одређено време у својству приправника у тој календарској години, док по пријему новозапослених на неодређено време и одређено време у својству приправника изнад тог процента одлучује тело Владе, на предлог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства.

Тужилац је код туженог радио по основу уговора о раду на одређено време закључених у периоду од 21.10.2014. године до 28.02.2021. године, па се на конкретан случај има применити члан 27к Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ бр. 149/20 од 11.12.2020. године).

Како тужилац у току поступка није истицао чињеницу да су у периоду од 01.01.2021. године до 28.02.2021. године када му је престао радни однос, били испуњени услови да га тужени прими у радни однос на неодређено време, без посебних дозвола и сагласности, у смислу члана 27к Закона о буџетском систему, то чињеница да радни однос тужиоца престао након што је ублажена забрана запошљавања у односу на раније важећи члан 27е Закона о буџетском систему није од утицаја и тужбени захтеви тужиоца нису основани.

Правилна је одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку, имајући у виду његов исход.

Захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка је одбијен, јер тужилац у поступку по жалби није успео.

Сходно изложеном, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

С обзиром на успех туженог у поступку по ревизији, одмерени су трошкови који му припадају на основу одредбе члана 165. став 2. у вези са чланом 153. став 2. и 154. ЗПП и то на име састава ревизије у износу од 36.000,00 динара, применом важеће Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката. Трошкови судских такси на ревизију и одлуку по ревизији туженом нису признати будући да у том делу захтев туженог није био опредељен у смислу члана 163. став 3. ЗПП.

Из тих разлога Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић